

สุพิชฌาย์ เมืองศรี : แนวทางการปรับปรุงคุณภาพเชิงทัศนียภาพบริเวณมุมมองสำคัญของสถานที่ท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ในเขตเมืองเชียงใหม่. (VISUAL QUALITY IMPROVEMENT FOR KEY VIEW POINTS OF HISTORICAL TOURIST'S ATTRACTIONS IN CHIANGMAI CITY) อ.ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์หลัก : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อังสนา บุญโยภาส, 241 หน้า.

เชียงใหม่เป็นเมืองท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมอย่างมากแห่งหนึ่งของประเทศไทย ทุกปีจะมีนักท่องเที่ยวนับล้านคนมาเที่ยวเชียงใหม่และถ่ายภาพสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆจากมุมมองที่สวยงามเพื่อเป็นที่ระลึก ดังนั้นมุมมองจึงเป็นสิ่งสำคัญในการดึงดูดนักท่องเที่ยว แต่ในปัจจุบันมุมมองสำคัญที่กำลังประสบปัญหาด้านคุณภาพเชิงทัศนียภาพอย่างมาก อันมีสาเหตุจากความต้องการอำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยวมากเกินไปจนเกิดความจำป็น และมีการจัดวาง สิ่งอำนวยความสะดวก และสิ่งประกอบบริเวณใกล้มุมมองเหล่านี้ในสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ โดยไม่คำนึงถึงตำแหน่งและปริมาณที่เหมาะสม การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายในการค้นหาแนวทางการปรับปรุงคุณภาพเชิงทัศนียภาพบริเวณมุมมองสำคัญของสถานที่ท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ในเขตเมืองเชียงใหม่ ภายใต้แนวคิดที่ยอมให้มีการพัฒนาเกิดควบคู่กับการอนุรักษ์คุณค่าของสถานที่นั้นๆได้

การดำเนินงานแบ่งออกเป็น 4 ส่วน คือ (1) กำหนดพื้นที่ศึกษาซึ่งเป็นสถานที่ท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ของเชียงใหม่ที่ถูกแนะนำจากสื่อสารณะต่างๆมากที่สุด 3 แห่ง ซึ่งได้แก่ วัดพระธาตุดอยสุเทพราชวรวิหาร วัดพระสิงห์วรมหาวิหาร และวัดเจ็ดยอดหลวงวรวิหาร จากนั้นกำหนดจุดมุมมองสำคัญของสถานที่เหล่านี้ จากการรวบรวมมุมมองที่ปรากฏในภาพถ่ายตามสื่อสารณะต่างๆ (2) ทำการประเมินเชิงทัศนียภาพและมุมมองสำคัญ โดยสร้างกระบวนการในการประเมินเชิงทัศนียภาพที่ผสมผสานกับการวิเคราะห์ด้วย Viewshade ในระบบภูมิสารสนเทศ แล้วทำการประเมินผลกระทบเชิงทัศนียภาพจากการวิเคราะห์ระดับความขัดแย้งระหว่างองค์ประกอบที่สร้างผลกระทบกับองค์ประกอบหลักในภูมิทัศน์ แล้วทำการวิเคราะห์ระดับการถูกปิดบังของแต่ละองค์ประกอบที่สร้างผลกระทบ เพื่อให้ทราบสาเหตุและระดับความรุนแรงของผลกระทบ (3) กำหนดแนวทางในการปรับปรุงคุณภาพเชิงทัศนียภาพด้วยการสร้างภาพจำลอง 4 แนวทางเลือกในการปรับปรุง แล้วสร้างสมุดภาพแบบสอบถาม เพื่อนำไปสำรวจความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง คือ นักท่องเที่ยวชาวไทยและต่างชาติ คนในท้องถิ่นและคนในพื้นที่ศึกษา (4) นำผลการสำรวจความคิดเห็น ที่มีต่อภาพจำลองแนวทางเลือกมาสรุปเป็นแนวทางการปรับปรุงคุณภาพเชิงทัศนียภาพบริเวณมุมมองสำคัญที่ยอมรับได้มากที่สุด

ผลการศึกษาพบว่าองค์ประกอบที่สร้างผลกระทบในพื้นที่ศึกษา แบ่งออกเป็น 7 กลุ่ม ได้แก่ อาคารที่มีรูปลักษณ์ทั่วไป อาคารที่มีรูปลักษณ์เฉพาะ ร้านค้า สิ่งประกอบบริเวณด้านหน้าองค์ประกอบหลัก สิ่งอำนวยความสะดวก รถยนต์ และองค์ประกอบอื่นๆ โดยวิธีการลดผลกระทบในแนวทางเลือกที่เสนอประกอบด้วย การเอาออก การย้ายตำแหน่ง การออกแบบใหม่ และการปิดบัง ซึ่งแต่ละองค์ประกอบที่สร้างผลกระทบต้องการวิธีการในการลดผลกระทบที่แตกต่างกันไป และคนแต่ละกลุ่มก็มีความคิดเห็นต่อวิธีการต่างๆแตกต่างกันไปตามวัฒนธรรม บทบาทของบุคคลต่อสถานที่ และความผูกพันกับพื้นที่ ซึ่งกระบวนการที่ได้จากการศึกษานี้จะเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการนำไปประยุกต์ หาแนวทางในการปรับปรุงคุณภาพเชิงทัศนียภาพในมุมมองสำคัญของสถานที่ท่องเที่ยวแห่งอื่นๆต่อไปได้

ภาควิชา ภูมิสถาปัตยกรรม

ลายมือชื่อนิสิต

สาขาวิชา ภูมิสถาปัตยกรรม

ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ปีการศึกษา 2553